

PATVIRTINTA

Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės
apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus
2018 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. 2V-47(1.4)

MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU VYKDYMO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mobiliojo darbo su jaunimu vykdymo rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) nustato mobiliojo darbo su jaunimu tikslą ir uždavinius, mobiliojo darbo su jaunimu elementus, mobiliojo darbo su jaunimu organizavimo procesą, mobiliojo darbo su jaunimu vertinimo rodiklius.

2. Mobilusis darbas su jaunimu gali būti finansuojamas iš valstybės, savivaldybių biudžeto lėšų ir (ar) kitų finansavimo šaltinių.

3. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

3.1. **atvirasis darbas su jaunimu** – darbas su jaunimu atviruosiuose jaunimo centruose ir (ar) erdvėse, vykdomas darbo su jaunimu principais;

3.2. **atvirasis jaunimo centras** – Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialas, atstovybė, kurių veiklos arba jos dalies vykdymo vieta yra Lietuvos Respublikoje ir kurie vykdo darbą su jaunimu, grindžiamą savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje bei užtikrinanti jų įsitraukimą į šią veiklą nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų;

3.3. **atviroji jaunimo erdvė** – kultūros, švietimo, kūno kultūros ir sporto ar socialines paslaugas teikiančio juridinio asmens nuosavybės, patikėjimo teise ar nuomos, panaudos sutarčių pagrindu valdoma patalpa, kurioje vykdomas darbas su jaunimu, grindžiamas savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje bei užtikrinantis jų įsitraukimą į šią veiklą nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų;

3.4. **darbas su bendruomene** – mobilųjį darbą su jaunimu vykdančios organizacijos kryptinga veikla, kuria siekiama stiprinti bendruomenės narių bendradarbiavimą sprendžiant jaunų žmonių problemas. Darbas su bendruomene susideda iš tarpžinybinio ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo, jaunimo atstovavimo, bendrų mobilųjį darbą vykdančių organizacijų ir bendruomenių projektų ir renginių organizavimo, jaunimo iniciatyvų palaikymo ir kt.;

3.5. **darbas su jaunimo grupėmis** – mobilųjį darbą su jaunimu vykdančios organizacijos kryptinga veikla, kuri padeda stiprinti jaunų žmonių tarpusavio ryšius ir prisideda prie jaunų žmonių ugdymo tikslų įgyvendinimo;

3.6. **individualus darbas su jaunimu** – trumpalaikės konsultacijos arba tęstinė pagalba jaunam žmogui įvairiose gyvenimo situacijose, siekiant jį įgalinti spręsti savo asmenines ir socialines problemas;

3.7. **intervizija** – darbo su jaunimu atvejų aptarimas profesionalų grupėje, išlaikant konfidencialumo bei profesinės etikos principus;

3.8. **neformalusis jaunimo ugdymas** – veikla, kuria plėtojamos jaunų žmonių asmeninės, socialinės ir edukacinės kompetencijos ir kuri vykdoma ne pagal formaliojo švietimo programas;

3.9. **jaunas žmogus** – asmuo nuo 14 iki 29 metų (įskaitytinai);

- 3.10. **jaunimas** – du ir (ar) daugiau jaunų žmonių;
- 3.11. **mobilusis darbas su jaunimu** – darbas su jaunimu nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra atvirojo jaunimo centro arba atvirosios jaunimo erdvės, atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių individualius poreikius;
- 3.12. **supervizija** – konsultacinė pagalba su jaunimu dirbantiems specialistams, vadovams, komandoms bei organizacijoms, norinčioms tobulėti ir dirbti efektyviau (pavyzdžiui, susidūrus su sudėtingomis situacijomis darbe);
- 3.13. **tarpsektorinis bendradarbiavimas** – tai valstybės institucijų, visuomenės, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir žiniasklaidos sektorių bendra veikla, kuria siekiama padėti realizuoti bendrus tikslus;
- 3.14. **tarpžinybinis bendradarbiavimas** – tai valstybinio, verslo ir nevyriausybinių sektorių bendra veikla, kuria siekiama padėti realizuoti bendrus tikslus;
- 3.15. kitos Rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatyme.

II SKYRIUS

MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Mobiliojo darbo su jaunimu tikslas – užtikrinti jaunų žmonių turiningą laisvalaikį, ugdymą(-si) ir socialinę integraciją bei vykdyti jaunimo įgalinimą jų gyvenamojoje teritorijoje.
5. Mobiliojo darbo su jaunimu uždaviniai:
- 5.1. sudaryti sąlygas saugiai, atvirai, neformaliai, neįpareigojančiai aplinkai kurti, kurioje jaunas žmogus gali ateiti, būti su draugais ir bendrauti su bendraamžiais;
 - 5.2. padėti įsitraukti jaunimui į artimiausiai esančią darbo su jaunimu veiklą (atvirieji jaunimo centrai, atvirosios jaunimo erdvės ir kt.), savanorišką veiklą ir jaunimo organizacijų veiklą;
 - 5.3. sudaryti sąlygas jaunam žmogui įsitraukti į bendruomenės veiklas, kuriant pasitikėjimo santykį tarp jauno žmogaus ir bendruomenės;
 - 5.4. ugdyti jaunimo socialinius įgūdžius;
 - 5.5. konsultuoti jaunimą arba tarpininkauti įvairiose gyvenimo situacijose;
 - 5.6. supažindinti jaunimą su kitokiais laisvalaikio leidimo būdais, nei jaunas žmogus užsiima, mokymosi galimybėmis per išvykstamąsias veiklas (pvz., mokymus, stovyklas, seminarus), įtraukti juos į tarpkultūrinį ugdymą, prevencinę veiklą.

III SKYRIUS

MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU ELEMENTAI

6. Mobiliojo darbo su jaunimu elementai:
- 6.1. prieinamumas – mobilųjį darbą su jaunimu vykdančios organizacijos vykdomos veiklos ir teikiami pasiūlymai jaunam žmogui nepriklauso nuo narystės mobilųjį darbą su jaunimu vykdančioje organizacijoje, nėra dalyvavimo mokesčių, reikalavimų gebėti ar mokėti ar kitų veiksmų, galinčių riboti jaunų žmonių įsitraukimo galimybes. Visos mobiliojo darbo su jaunimu veiklos vykdomos jaunų žmonių laisvu laiku jiems prieinamoje vietoje. Informacija apie veiklas turi būti viešinama jaunimui ir vietos bendruomenei prieinamomis priemonėmis ir būdais;

6.2. savanoriškumas – visi mobiliojo darbo su jaunimu veiklos metu teikiami pasiūlymai (įskaitant ir bendravimą su darbuotoju, vykdančiu mobilųjį darbą su jaunimu) yra paremti jaunų žmonių savanoriškumu, t. y. laisvo apsisprendimo principu;

6.3. orientavimasis į jauno žmogaus poreikius – orientuojamasi į jaunų žmonių poreikius, jų gyvenimo situaciją ir sąlygas, sprendžiami tie klausimai, kurie domina jauną žmogų ir yra jam svarbūs;

6.4. bendradarbiavimas – darbuotojas, vykdamas mobilųjį darbą su jaunimu, skatina bendradarbiavimą tarp įstaigų, organizacijų, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įsitraukia į jau egzistuojantį tarpsektorinį arba tarpžinybinį bendradarbiavimą;

6.5. santykio kūrimas – vykdamas mobilųjį darbą su jaunimu, kuriami pasitikėjimu grįsti santykiai tarp darbuotojo, vykdančio mobilųjį darbą su jaunimu, ir jauno žmogaus. Darbuotojo, vykdančio mobilųjį darbą su jaunimu, užduotis yra užmegzti santykį su jaunu žmogumi, orientuojantis į jauno žmogaus kasdienybę;

6.6. abipusė pagarba – darbuotojai, vykdamas mobilųjį darbą su jaunimu, turi gerbti jaunų žmonių pasirinktą gyvenimo būdą, kuris gali skirtis nuo jų asmeninių vertybių. Darbuotojai, vykdamas mobilųjį darbą su jaunimu, turi jausti savo kompetencijos ribas ir gebėti pasitraukti iš situacijų, kurios žeidžia jų orumą;

6.7. aktyvus įsitraukimas – tai jaunų žmonių įsitraukimas į bendrą jaunų žmonių ir darbuotojų, vykdančių mobilųjį darbą su jaunimu, sprendimų priėmimą. Aktyvus jauno žmogaus įsitraukimas yra mobiliojo darbo su jaunimu būdas ir darbo rezultatas;

6.8. konfidencialumas – su pagalbos, kurią suteikia darbuotojai, vykdamas mobilųjį darbą su jaunimu, teikimu susijusi bei asmeninė informacija, kuria pasidalija jauni žmonės, yra neviešinama, neperduodama kitoms institucijoms bei tretiesiems asmenims be jauno žmogaus sutikimo.

IV SKYRIUS

MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU ORGANIZAVIMAS

7. Mobilųjį darbą su jaunimu vykdo su jaunimu dirbančios organizacijos, pavyzdžiui, atvirieji jaunimo centrai, atvirosios jaunimo erdvės, socialiniai centrai, nevyriausybinės organizacijos ir kt., turintys ne mažiau nei 1 metų darbo su jaunimu patirtį.

8. Mobilųjį darbą su jaunimu vykdančios organizacijos turi turėti ne mažiau nei 2 darbuotojus, dirbančius ne mažiau kaip pusę viso darbo laiko, skirtą mobiliajam darbui su jaunimu vykdyti. Bent 1 iš šių darbuotojų turi turėti ne mažesnę nei 1 metų atvirojo darbo su jaunimu patirtį.

9. Lyčių lygybei užtikrinti rekomenduojama, kad mobiliojo darbo su jaunimu komanda būtų sudaryta iš dviejų priešingos lyties atstovų.

10. Bent vienas darbuotojas, dirbantis mobilųjį darbą su jaunimu, turi turėti socialinių mokslų srities (socialinio darbo, socialinės pedagogikos, psichologijos arba edukologijos) išsilavinimą.

11. Vykdamas mobilųjį darbą su jaunimu, mobiliojo darbo su jaunimu komanda turi turėti iš anksto paruoštus jaunimo veiklos pasiūlymus, kuriuos gali siūlyti jauniems žmonėms.

12. Mobilųjį darbą su jaunimu vykdamas organizacija turi ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę organizuoti komandos, dirbančios mobilųjį darbą su jaunimu, susirinkimus, vykdyti intervijas, sudaryti galimybes darbuotojams, dirbantiems su jaunimu, gauti individualias ar komandines supervizijas ir sudaryti palankias sąlygas nuolatiniam mokymuisi.

13. Mobilusis darbas su jaunimu turi būti vykdomas laikantis šių pagrindinių etapų:

13.1. teorinio ir praktinio aplinkos tyrinėjimo etapas. Šis etapas skirtas susipažinti su konkrečios teritorijos, kurioje planuojama vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu, istorija, socialiniu, ekonominiu ir kultūriniu kontekstu;

13.2. jaunų žmonių situacijos tyrimas. Šis etapas skirtas fiziškai susipažinti su vietovės aplinka, kultūra, atskirti jaunų žmonių grupes, išsiaiškinti, koks yra vyraujantis bendravimas tarp jaunuolių, pasižymėti jaunų žmonių susibūrimo ir padidintos rizikos vietas, įvardyti, koku laiku jauni žmonės renkasi konkrečiose vietose;

13.3. prisistatymo ir darbuotojo atpažinimo etapas. Šis etapas skirtas susipažinti su kuo daugiau jaunų žmonių ir paaiškinti jiems mobilųjį darbą su jaunimu vykdančio darbuotojo užduotis;

13.4. santykio stiprinimo etapas. Šis etapas skirtas sukurti abipusiu pasitikėjimu grįstus santykius tarp jauno žmogaus ir darbuotojo, vykdančio mobilųjį darbą su jaunimu;

13.5. palaikymo ir intervencijos etapas. Šis etapas skirtas tikslingam veikimui su jaunimo grupėmis: skatinti dialogą tarp jaunimo ir gyvenamosios vietovės bendruomenių, vykdyti individualų darbą su jaunimu;

13.6. proceso užbaigimo etapas. Šis etapas skirtas užbaigti Rekomendacijų 13.1–13.5 papunkčiuose pradėtus procesus, atlikti mobiliojo darbo su jaunimu veiklos įvertinimą, keičiantis darbuotojams – padėti naujam darbuotojui adaptuotis.

14. Mobilusis darbas su jaunimu vykdomas remiantis trimis darbo formomis, kurios gali būti įgyvendinamos atskirai ar derinant jas tarpusavyje:

14.1. individualus darbas su jaunimu;

14.2. darbas su jaunimo grupėmis;

14.3. darbas su bendruomene.

V SKYRIUS

MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU VERTINIMAS

15. Mobilusis darbas su jaunimu turi būti vykdomas pagal mobiliojo darbo su jaunimu metinį veiklos planą (Rekomendacijų priedas), kuriame yra nurodyti metiniai prioritetai, remiantis Rekomendacijų 13 punkte nurodytais etapais. Mobilųjį darbą su jaunimu vykdanči organizacija turi pasirengti metinį veiklos planą pagal Rekomendacijų priede pateiktą formą ir jį suderinti su finansavimą skyrusiu subjektu.

16. Metiniame veiklos plane turi būti įtraukti kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai:

16.1. unikalių jaunų žmonių (jaunas žmogus, neskaičiuojant, kiek kartų jis dalyvavo veiklose), su kuriais palaikomas reguliarus (du ir daugiau kartų per veiklos plano įgyvendinimo laikotarpį) kontaktas, skaičius;

16.2. naujai įtraukto jaunimo dalis procentais nuo nuolat (du ir daugiau kartų metinio veiklos plano įgyvendinimo metu) mobiliojo darbo su jaunimu veiklose dalyvaujančio jaunimo skaičiaus;

16.3. vidutinis vieno užsiėmimo metu dalyvavusių jaunų žmonių skaičius;

16.4. veiklų, skatinančių jauną žmogų įsitraukti į visuomeninę veiklą, skaičius ir siekiami rezultatai;

16.5. veiklų, nukreiptų į individualų darbą su jaunais žmonėmis, skaičius ir siekiami rezultatai;

16.6. veiklų, nukreiptų į darbą su jaunimo grupėmis, skaičius ir siekiami rezultatai;

16.7. mobiliojo darbo su jaunimu komandos išvykų, skirtų mobiliajam darbui su jaunimu vykdyti, skaičius ir siekiami rezultatai;

16.8. sudarytos sąlygos jaunam žmogui įsitraukti į visuomeninę veiklą, ugdančią socialinius įgūdžius;

16.9. sudarytos sąlygos į veiklas įsitraukti atskirtį savo socialinėje aplinkoje patiriantiems ar mažiau galimybių turintiems jauniems žmonėms skatinant jų socialinę integraciją;

16.10. sudarytos sąlygos, kad jaunas žmogus būtų motyvuojamas dalyvauti jo poreikius atitinkančioje veikloje, skatinamas tobulėti, ugdyti verslumo bei darbo rinkai reikalingus įgūdžius.

17. Rodiklių pasiekimas matuojamas remiantis šiais kriterijais:

17.1. išsamumo – rodikliai turi būti išsamūs, aiškiai aprašytas jų skaičiavimo būdas;

17.2. konkretumo – rodikliai turi būti kiekybiniai ir kokybiniai;

17.3. reguliarumo – mobilusis darbas su jaunimu teikiamas tam tikroje konkrečioje su jaunimu sutartoje ir iš anksto žinomoje vietoje reguliariai pastoviu jaunimui žinomu grafiku ne mažiau kaip 1 kartą per dvi savaites.

(Pavyzdinė forma)

MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU VEIKLOS PLANAS

201__ m. _____ mėn.

Mobiliojo darbo su jaunimu tikslas – užtikrinti jaunu žmonių turiningą laisvalaikį, ugdymą(-si) ir socialinę integraciją bei vykdyti jaunimo įgalinimą jų gyvenamojoje teritorijoje.	
Uždavinys, pasirinktas pagal Mobiliojo darbo su jaunimu vykdymo rekomendacijų 5 punktą	
Uždavinio kokybiniai rezultatai	
Kriterijus	Reikšmė
Kriterijus	Reikšmė
Veiklų, skatinančių jauną žmogų įsitraukti į visuomeninę veiklą, siekiami rezultatai	Unikalių jaunu žmonių (jaunas žmogus, neskaičiuojant, kiek kartų jis dalyvavo veiklose), su kuriais palaikomas reguliarus (du ir daugiau kartų per veiklos plano įgyvendinimo laikotarpį) kontaktas, skaičius
Veiklų, nukreiptų į individualų darbą su jaunais žmonėmis, siekiami rezultatai	Naujai įtraukto jaunimo dalis procentais nuo nuolat (du ir daugiau kartų metinio veiklos plano įgyvendinimo metu) mobiliojo darbo su jaunimu veiklose dalyvaujancio jaunimo skaičiaus
Veiklų, nukreiptų į darbą su jaunimo grupėmis, siekiami rezultatai	Vidutinis vieno užsiėmimo metu dalyvavusių jaunu žmonių skaičius

<p>Mobiliojo darbo su jaunimu komandos išvykų, skirtų mobiliajam darbui su jaunimu vykdyti, siekiami rezultatai</p>		<p>Veiklų, skatinančių jauną žmogų įsitraukti į visuomeninę veiklą, skaičius</p>			
<p>Sudarytos sąlygos jaunam žmogui įsitraukti į visuomeninę veiklą, ugdančią socialinius įgūdžius</p>		<p>Veiklų, nukreiptų į individualų darbą su jaunais žmonėmis, skaičius</p>			
<p>Sudarytos sąlygos į veiklas įsitraukti atskirtį savo socialinėje aplinkoje patiriantiems ar mažiau galimybių turintiems jauniems žmonėms skatinant jų socialinę integraciją</p>		<p>Veiklų, nukreiptų į darbą su jaunimo grupėmis, skaičius</p>			
<p>Sudarytos sąlygos, kad jaunas žmogus būtų motyvuojamas dalyvauti jo poreikius atitinkančioje veikloje, skatinamas tobulėti, ugdyti verslumo bei darbo rinkai reikalingus įgūdžius</p>		<p>Mobiliojo darbo su jaunimu komandos išvykų, skirtų mobiliajam darbui su jaunimu vykdyti, skaičius Kiti rodikliai</p>			
<p>Veiklos, naudojami metodai, lėšų pritraukimas ir panaudojimas ketvirčiais, lėšos (Eur) (aiškiai sunumeruokite ir aprašykite veiklas, įgyvendinančias uždavinį)</p>					
<p>Veikla</p>	<p>Metodai</p>	<p>Ketvirtis</p>			
		<p>Lėšos</p>			
		<p>I</p>	<p>II</p>	<p>III</p>	<p>IV</p>
		<p>☐</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>
		<p>☐</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>